

Afname Huiszwaluw in 2012

In het broedseizoen van 2012 viel het op dat er minder Huiszwaluwen waren dan een jaar eerder. Nu ruim 95% van alle bekende kolonies is geteld en ingevoerd kunnen we de balans opmaken.

Overwegend malaise

De 1383 kolonies die zowel in 2011 en 2012 geteld werden lieten vooral afnames zien. Liefst 734 kolonies (53%) waren achteruitgegaan, 115 bleven gelijk in aantal en 474 telden meer nesten dan in 2011 (de rest was in beide jaren niet bezet). Landelijk gezien viel de populatie terug met ongeveer 9,5%. Het gemiddeld aantal nesten per kolonie bedroeg 26,9 tegen 30,8 in 2011.

Sterkste regionale afnames

De procentueel grootste afname vond plaats op de Veluwe waar in 72 kolonies ruim 24% minder nesten geteld werden. De afname bij het gemaal te Wapenveld van 191 nesten naar 37 had daarbij zeker effect. In Flevoland viel de populatie met hetzelfde percentage terug, maar de steekproef is hier een stuk kleiner (23 kolonies). Van invloed op dit percentage was de teloorgang in de gebiedskolonie Rivierduin, waar in 2011 436 nesten werden geteld. In 2012 viel dit terug naar 356 paren.

Ook het zuidelijk deel van Noord-Holland deed het slecht met ruim 21% minder nesten (62 kolonies), net als Utrecht (afname 18,5% in 47 kolonies).

'Gunstige' uitzonderingen

In 2012 moeten we eigenlijk al spreken over een gunstige situatie wanneer de populatie binnen een bepaalde regio stabiel is geble-

ven, want echte positieve uitschieters zijn er niet. In het noorden van Noord-Holland, in het Grote Rivieren-district, het oostelijk deel van Noord-Brabant en in Limburg werden in totaal 678 kolonies geteld. Opgeteld kwam de teller op 44 nesten meer uit dan in 2011. Van een significante stijging is hier in geen geval sprake.

Oorzaken buiten Nederland?

Landelijk komt geen duidelijk beeld naar voren. Er zijn bijvoorbeeld geen fysisch-geografische regio's (zeeklei, laagveen, hoge zandgronden enzovoort) waar de soort het consequent beter of slechter deed dan gemiddeld.

Daarmee wordt een oorzaak die buiten Nederland ligt aannemelijker. De Sahel was in de voorafgaande winter relatief droog, wat zijn weerslag had op Oeverzwaluwen (forse afname). Maar de Huiszwaluw overwintert zuidelijker, zodat er hooguit een indirecte relatie zal bestaan. In dat verband zijn we extra benieuwd naar de resultaten in 2013, aangezien de winter van 2012/13 veel meer neerslag in de Sahel bracht dan zijn voorganger.

>sovon.nl/kolonievogels

● Joost van Bruggen

Huiszwaluwnest.

Foto: Joost van Bruggen

Huiszwaluw.

Foto: Ran Schols

Wederom dramatisch jaar voor de Blauwe Reiger

Blauwe Reigers houden wel van een gokje. Een deel van onze populatie blijft in de winter in Nederland, het andere deel vertrekt naar zuidelijker oorden. Na de laatste strenge winter van midden jaren negentig was de keuze van een Blauwe Reiger om te blijven een verstandige. De winters stelden immers weinig voor. Sloten, meren en andere open wateren bevroren niet of voor korte duur en derhalve was er genoeg voedsel te vinden. De kans op overleving was daarom groot en deze reigers konden snel inspelen op een vroeg startend voorjaar. Een prettig voordeel ten opzichte van trek-kende Blauwe Reigers.

Dit veranderde echter na 2008. Na twaalf jaar voorspoed vielen er ineens rake klappen in de Blauwe Reiger-kolonies. De winter van 2008/09 leidde tot een verlies van ongeveer 9%, die van 2009/10 tot een nieuwe daling met 10%. Een kans om te herstellen kregen de vogels niet want voor de derde maal op rij bleek ook de winter van 2010/11 relatief koud voor huidige begrippen. Dat het procentuele verlies meeviel (-4,4%) zou kunnen liggen aan een toegenomen aandeel trekkers binnen de broedpopulatie. Helaas voor de Blauwe Reiger waren ook de winters van 2011/12 en 2012/13 ongunstig. De winter van 2011/12 was gemiddeld genomen zacht, maar een felle vorstperiode van eind januari t/m half februari hield ongetwijfeld stevig huis